

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztői iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felveteli és rendelő irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvetetnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: Perjéssy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

V. évfolyam.

Vasárnap 1896. évi október 11-én.

41. szám.

A nő neveléséről.

Versecz, 1896. október 8-án.

Ártatlan örömök, kedves aggodások köny és mosoly, édes büszkeség-, és még számtalan érzésnek árnyalata van az anyai szív boldogságában.

E boldogsággal kezdődik a női hivatás szebb része. Midőn a természet anyává tette a nőt, magasztos kötelek betöltésére hívta fel; azon viszonyt fogva, melyet az anya és gyermeke között létesített, szent hivatást peccsített meg.

És a nemzet, melynek leányai átérzik ama hivatásuk fenségét, nyugodtan nézhet az idők folyásába: nem fogja az elmosni nevét, dicsőségét.

„Szép hivatása a nőnek — írta egykoron Kossuth Lajos egyik levelében — megteremteni a családi boldogságot, de a magyar nőnek más hivatása is van, az, hogy őrangyala legyen a polgári bátorságban megfoghatkozó magyar hazában a hazafiúi tettekre buzdító hazaszeretet meleg érzelmének...”

Bár megértené ezen intő szavakat minden magyar nő, bár a próféta ihletett szava elhatna, visszhangot keltene az ország minden részén, a palotákban és kunyhókban egyaránt! Az anyák szívéből, szívek dobbanásából sugárzik át gyermekeik keblébe az az ő erő, mely a lehullott virágok helyébe új bimbók sarjadzására készíti a fiatal hajtásokat; új erényekre, nagy alkotásokra az ősök ivadékait.

Mindaz az óvó gondosság, táplálás és

ápolás; mindaz a kimerülést nem ismerő szeretet és ragaszkodás, mely az anya köteleinek teljességét teszi, e szóba vonható össze: nevelés.

A nőnek e szent köteleit sem örömben, sem bánatában nem szabad elhagynia egy napra sem, még anyai szeretetére szükségé van.

Már a természet úgy rendelé, hogy az anya legyen gyermekének első nevelője; mintha figyelmeztetni akarna: Ne bizz idegen nevelőkben, első légy te magad a nevelés művészetében.

A nevelés művészetének gyakorlatához azonban nem elég csupán a szeretet! Itt éppen úgy, mint bármely más dolog gyakorlatánál is, nélkülözhetlen az elmélet, a tudomány.

A szeretet alja az ihletet, ellenben emez az erőt.

A szobrász, midőn valamely fenséges mű megalkotására szentelte életét, nem végzhet főkéletes munkát, ha pusztán az önmagából folyó lelkesedésre bizza tehetségét; szüksége van a tanulmányokra is. Éppen így az anyai szeretetnek is mindig készen kell lennie a tanulmányokra, hogy ezek megkönnyítsék, elősegítsék munkáját. A gyermek lelke nyitott könyvként áll az anya előtt, melyből minden pillanatban olvashat és kell is hogy tudjon olvasni.

A fiatal anya, a mint odahajol gyermeke bölcsője fölé boldogságot sugárzó könnyes szemekkel, megremeg a gondolatra, hogy gyermeke egykor megtévedten, az erkölcsi sülyedség útjára léphet; mint felhő

a tavaszi kék eget, úgy vonja árnyba derült homlokát a féltő aggodás.

Érzi, hogy szüksége van biztató szóra, segítő karokra, mások tapasztalata- és tudományára, mint a hajósnak, a ki először szállott tengerre, hogy átvezesse hajóját a végtelennek tetsző oceán zajgó hullámain. A hol az anyai szeretet magára hagyottan, összetett kezekkel remeg, ott a lélektan és neveléstudomány felfedezi előtte a helyes ösvényt, megszabja az irányt gondosságának; mintegy bevilágít fáklyafényével gyermeke szívének titkos világába s e varázsfénynél legrejtettebb érzéseit, nyilatkozatait ismerheti fel a maguk igazi jelentőségében.

Igaz ugyan, hogy nem könnyű dolog megszerezni a szükséges lélektani és neveléstan ismereteket, de vajjon lehet-e az anyai szívnek nehezére, az a fáradság, mely gyermeke boldogságát célozza? Lehet-e nehezére az anyának azon fáradság, melylyel meg fogja edzeni önerejét! hogy gyermeke jellemét mintegy művészekkel domborítsa ki, hogy az ne csak testben, de lélekben is széppé, kedvessé legyen? Lehet-e megijedni a fáradságtól, mely azt célozza, hogy gyermeke egykoron boldog tudjon lenni úgy a szerény kis házikóban, mint a fényes palotában, hogy szíve lángjánál kigyújtsa a gyermek keblében a haza iránti szeretet szent érzelmét, a szabadság utáni vágyat?

Ha az igaz művészet szent hevével teljesítette a nő hivatását, nem lesz hatalom, mely megváltoztassa valaha gyermeke jellemét, mely eltántorítsa a becsület útjáról, mely homályt borítson lelke zománczára.

Tárcza.

A mócokról.

A móc szót sokan félremagyarázzák és a havasi román lakosokkal szemben gúnynév gyanánt használják. Pedig nem gúnynév! Román költők és írók ily neven dicsőítik e népet; a bihari havasok lakosságának e része büszkén hirdeti és vallja, hogy az ő tulajdonképpeni neve móc. Ha felüti valaki a román tudományos akadémia szótárát, úgy fogja találni, hogy a móc szó hajfűrtöt jelent. A bihari havasok lakosságának e részét tehát mócnak nevezik azért, mert homlokán vastagabb hajfűrtöt visel; míg feje többi részén a haját apróra nyírja.

A móc nem szereti a katonai szolgálatot. Mindent elkövet, hogy szabaduljon tőle. Még tíz év előtt minden második-harmadik mócnak levágták gyermekkorában a mutató ujját jobb kezén, hogy szolgálatképtelen legyen. Most már alabbbhagytak az oncsónkítással, tudván azt, hogy úgy sem segítenek vele, aztán pedig nem is tart mar most olyan sokaig a katonáskodás, mint hajdan.

Legkedvesebb foglalkozása a pásztorkodás. Ez a móc legtermészetesebb mestersége; minden egyéb a szükség vitte, kényszerítette és tanította. De hát kedves dolog is az! Nappal süt-kérezni a nap melegében, fűrézni a legtisztább patakokban; szívní a legzonzódásabb levegőt,

gyönyörködni ezer virágban, a fenyvesek zúgásában; mászni szikláról sziklára, közel lenni az éghez, szabadnak lenni! Éjjel meglesni a fű növést, gyönyörködni az ég milliárd csillagaiban, kutatni azok titkos utait, gondolkodni, mélyen álmodni — ez való a móc természetéhez! Csak-hogy ez élvezethez nem igen jut; az erős munkás kéz nem nélkülözhető és leginkább csak a gyermekek pásztorkodnak, meg azok, a kik nem valók az erősebb munkára: a leányok.

Mikor aztán a nap eltűnik a havasok csúcsai között s beall az est, a pásztor-leány előveszi tulnik-ját, a havasi kürtöt és belefű. Az a kétméter hosszú, különös alkotmány a móc leány kezében varázseszközzé válik; csak a móc leány tudja a tulnikot kezelni.

Hallotta-e már valaki ezt a havasi kürtöt szólni? Nincs divatban sehol, csak a mócok között. Nem is dal az, nem is szózat... Ez a havas fulemiléje. Elhallgatnád egész éjen át s nem tudnád megúnni soha se! Egy panaszos szívnek ezer sóhajtása; egy tépelődő agynak ezer gondolatja; egy beszélő hangáradat, melytől visszhangzik mértföldekre minden bérc; varázserővel köti le a hallgató figyelmét; készíti az embert, hogy fusson a hang felé; büverővel vonzza magához közelebb és közelebb; minden hangárnyalatot megértesz, minden gondolatot kitalálsz; minden keservet folismersz, — azért hallgatnád el soká!

A pásztorkodáson kívül bányászattal meg

halászattal is foglalkozik a móc, nemkülömben erdőirtással és szénégetéssel. Szolgálni nem megy mert mindennél jobban szereti függetlenségét.

Látott e már valaki havasi temetést? Ha temetést nem is látott, de arról mégis hallott, hogy a román pap egy-egy temetésért ökröt, tehenet vagy nagy mennyiségű pénzt, például negyven, ötven, száz forintot követel. Azt hinné az ember, hogy az zsarolás, pedig úgy áll a dolog, hogy a mócok közt élő papnak más jövedelme nincs a hivatásából, mint a mit a temetésekért kap. Ezért is a mócok közt leginkább olyan lelkeseket választanak, a kik vagyonosok.

Mikor temetnek valakit, a szomorut jelentő futva járja be a havas részeket, tudtul adandó a rokonoknak és jó ismerősöknek, hogy ez vagy amaz elhalálozott. Mire a halott elindul végső útjára, már több mérföldnyi környéken tudják végperceit és hogy mik voltak utolsó szavai. Még a legmelegebb nyári időben is fölteszik a koporsót szánra vagy lóhátra kotik, csuszattják, hurrcozzák, viszik meredeken át, egyik havasról a másikra, messze földre, néha két-három mért földnyi távolra: a templomhoz, mely körül a temető fekszik. Bárhol haljon is meg a móc, szentelt földben akar pihenni, a templom körül rendszeren elterülő temetőben.

Közvetlen a koporsó után sír az özvegy olyan keserves hangon, olyan hanghordozással

Mindezekből önként következik, hogy leánynevelő intézeteinkben, sokkal több időt kellene szentelni a nevelés tudományának, mint a mennyit úgy Isten nevében szántak neki.

A mai modern korban talán inkább — mint valaha — rászorul az anya a nevelés mestereinek tudományára, tanácsára, a lélektan ismeretére, hogy félelem nélkül tegye meg az első lépést gyermekével s megnyugodva, aggodalom nélkül tárja utána karjait, ha elbocsátja örökös szeretetének védő szárnyai alól a nagy világba, hol ezer kísértés állja útját.

Az országgyűlés összehívása.

Ő csász. és apostoli királyi Felsége a külön képviselő-küldési joggal felruházott városokhoz, így Versecz városhoz is a következő kegyelmes királyi meghívó levelet méltóztatott kibocsátani:

MI ELSŐ FERENCZ JÓZSEF
ISTEN KEGYELMÉBŐL AUSTRIAI CSÁSZÁR,
CSEHORSZÁG KIRÁLYA stb.

ÉS
MAGYARORSZÁGA APOSTOLAI KIRÁLYA.

Kedvelt hiveink!

Uralkodói kötelmeinkhez tartozván az ország törvényeinek a hű és pontos végrehajtása fölött öröködni:

Miután az 1848. évi IV-ik t.-cikk 1-ső §-a az országgyűlést évenként Pestre egybehívati rendeli; s miután számos függőben levő kérdés mielőbbi megoldását a nemzet erköcsi és anyagi érdekei sürögösen követelik:

Minisztertanácsunk előterjesztése folytán elhatároztuk, hogy az ország főrendeit és képviselőit a f. évi november hava 23-ik napján megnyitandó országgyűlésre Budapest fő- és székvárosunkba egybehívjuk.

Minekfolytán Nektek ezennel komolyan meghagyjuk: hogy haladéktalanul megtegyétek mindazon intézkedéseket, melyek a törvény értelmében szükségesek arra nézve, hogy az 1874. évi XXXIII. törv.-cikk által rendelt módon megválasztandó képviselőket a fent kitett országgyűlésen megjelenhessék s a törvényhozás működése a mondott napon és helyen akadálytalanul megindíthatassék.

minővel az ember csak a románoknál és ilyen alkalmakkor találkozik. Vészt, pusztulást, ényészetet jelent ez a sirva-jajgató ének. Az ily jajgató-sírás megvan a szlav népeknél is, különösen a bolgároknál.

Mikor a templom tornyáról meglátják a menetet, elkezdődik a harangozás és tart két-három órán át, míg csak a menet a temetőbe nem érkezik, melynek kapujánál a pap várakozik. Itt két rudon négy férfi veszi át a koporsót, a sűrű kétszer-háromszor, tizenkétszer is leteszik, minél vagyonosabb a halott, annál többször, a mi azt jelenti, hogy nagyon nehezen válik meg övétől. A pap mindannyiszor megáldja, imát mond fölötte.

Lakodalmi szokásuk elűtő a többi románok hasonló szokásaitól. Az eljegyzésnél a pap is szerepel. Ott ül az asztalfőn Kérdezi az ifjakat, ha vajjon szeretik-e egymást? Egy nagy tálat hoznak azután buzával töltve, a pap keresztet csinál a búza felületén. Elveszi az ifjútól a gyűrűt s a kereszt egyik részén helyezi el a buzában akként, hogy az ki ne látszódjék; aztán a leányával hasonlít tesz; egy Miatyánkot elmond, melynek utána háromszor megforgatja a tálat. Ekkor a pap felszólítja a legényt, hogy keresse meg gyűrűjét. Természetesen ilyenkor az ifjú a lány, a leány pedig a férfi gyűrűje után kap.

Egy hét után a vőlegény atyja, násznagya elmennek a leány házába s viszik a vőlegény anyja készítette koronát. Az téli zöldből készül, a levelek között itt-ott egy ezüst pénz és foghagyma czikk van. Gazdagoknál a korona (curuna) régi ezüsből készül. A megérkezők a koronát az asztalra teszik, kést és villát kérnek, azokat kereszt alakjában a korona alá helyezik; az atya felveszi aztán onnan a koronát és háromszor forgatja meg a leány feje felett, majd fejére helyezi az Atyának, Fiúnak és Szentléleknek nevében! Ugyanekkor ígérnek a leánynak malacot, vagy borjút, mit a násznagy a menyegző után azonnal tartozik átadni.

Kikhez egyébiránt császári és királyi kegyelmünkkel kegyesen hajlandók maradván. Kelt Budapest fő- és székvárosunkban, ezernyolczszázkilenczvenhatodik évi október hava 7-ik napján.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Báró Bánffy, s. k.

NAPI HIREK.

A képviselő választási mozgalmak a közel-múlt napokban kettőzött erővel indultak meg városunkban. Lapunk nem lévén hivatva a politikálásra, — midőn attól őrizkedünk — tárgyilagosan kívánjuk felsorolni azon mozgalmakat, melyek a választó polgárság körében észlelhetők. Az a körülmény, — hogy egyetlen ellenzéki jelölt nevét sem emlegetik, s a volt nemzeti párt kinyilvánította, hogy jelöltet nem léptet fel — ékesen szóló bizonyítékot szolgáltat arra nézve, hogy a szabadelvű párt városunkban nem csak megerősödött, hanem maga uralja a tért és helyzetet Dr. Seemayer Károly, mint a szabadelvű párt régi, kipróbált elnöke, falragaszokon és a helyi sajtóban ma délután 3 órára a „Szóllővenyigé”-hez címzett vendéglő nagy termében tartandó általános gyűlésre hívta meg a hatalmas szabadelvű pártot. Ezen nagygyűlés lesz hivatva arra, hogy a választást előkészítse, hogy a választó polgárok nyilatkozhassanak, nézeteiket elmondhassák, s mindent megtegyenek arra nézve, hogy a párt zászlóját mint eddig, úgy most is diadalra segítsék. Sajnos, hogy a párt kebelében a megválasztandó képviselő személyére nézve eltérések mutatkoznak, s különösen a német anyanyelvű választók szakadtak két, sőt három részre is. A város intelligenciájának oroszán része, a kereskedők és iparosok, a német anyanyelvű választók előkelőbbjei, egy szívvel lélekkel Herczeg Ferencz, városunk megszerte ismert és becsült hírneves fia, a nagynevű író zászlója körül csoportosulnak, tudván azt bölcsen, hogy az ő megválasztásával, önmagát becsüli meg a város, mely méltán lehet büszke e fiára; hogy Herczeg nagy befolyása, a legelőkelőbb összeköttetései révén sok hasznot hozhat szülővárosának, melyhez lelkének teljes melegségével ragaszkodik. A német anyanyelvű, többnyire földmivelő kisebb birtokosok egy része Mark Antal városi pénztárnok mellett kardoskodik, gyűlésezik és kapacitál. Mark szintén a szabadelvű part hívének valja magát. Pártjának végrehajtó bizottsága nagy plakátokon ma délelőtt 10 órakor a „Hungária” vendéglőben tartandó gyűlésre hívja össze az elvtársakat. P e s c h a

A leány bokrétaát küld a vőlegény kalapjába, ezüst pénzből, csináltvirágokból, gazdagon felékesítve. Ezekután a viszonyt már felbonthatlannak tartják; az eljegyzéstől a koronázási ténnyig azonban a gyűrűt bármely fél visszaküldheti.

A lakodalmat rendszeren vasárnapon tartják. Jökor reggel megindulnak a faluban s meghívják mindenkit, a kit csak meglehet.

Ebéd után az ünnepélyrendező (vornic) parancsára körülveszik a vőlegényt és elindulnak vele a menyasszony lakásáig. A menet megáll, mert a menyasszony kapuja be van zárva. A leány vőfélyei belülről a külső vornic-hoz ezt a kérdést intézik:

— Kit kerestek itt? — A vornic feleli:

— Felsőes királyunk követei vagyunk! Keresünk egy zergét, hogy társául elvigyük uralkodónknak!

— Belülről: — Hogyha ti a király követei vagytok mutassatok jelt a királytól!

Ekkor felmutatják a vőlegény gyűrűjét. A kaput kinyitják, belépnek az udvarra, melynek közepén egy asztal áll, rajta egy tányérban tiszta búza, egy más edényben víz. Kettő megkerüli az asztalt, s az egyik a leányt vízzel, a másik buzával beprecskeli.

Hanem más baj is van! Az udvaron mélyen a földbe ásva van egy mászó-pózna, fenyőből; tetején kalács, egy edényben pálinka; a pózna fele zsirral van bekenve. Addig nem ülhet le a megérkezett rokonság, a mig közüle valamelyik föl nem mászik a tetőre s ott meg nem issza a pálinkát.

Ez a vár bevételét jelenti.

A vendégsereg leul aztán az asztalhoz. A vornic kiáltja: — Hozzatok elő a sógorság lovait, zabolát szájukba, tövist farkuk alá, jobban ehessenek! — Jó aztán a pálinka.

Innen a templomba mennek, hol a pap az egyházi szertartást elvégzi. Mikor kijő a nép, vízzel telt kádakat helyeznek a menet előtt, azokba apró pénzt szoktak dobni. Hazaérve,

Miklós fehértemplomi kir. törvényszéki bírót, — kinek atyja egy időben nagy befolyású ügyvéd volt városunkban, s ki szintén a szabadelvű párthoz tartozik — szerb választó polgáraink emlegetik, mint jelöltjüket. A szerb választók, — kiknek száma 7—800 közt váltakozik — külsőleg teljesen nyugodtan és elzárkóztottan viselik magukat, megállapodásaikat bizonyos dolgokban nyerdő ígéretekkel teszik függővé. Végtere még egy negyedik kombináció híre is kezd lassan lassan, — mint a hamu alatt lapangó tűz — terjengeni. Ez a kombináció pedig abban áll: hogy Seemayer János kir. tan. polgármester — bár kinyilatkoztatta, hogy Herczeggel szemben fel nem lép — a parviszályok elkerülése tekintetéből felkérendő lenne, hogy elhatározását masítsa meg. A szabadelvű pártnak ma délután tartandó nagy gyűlése világosságot fog vetni a dolgok állására. Városunk közügye s annak az utóbbi években elért nagy előhaladása és vívmányai s a polgárság összetartása érdekében kívánatos azonban, hogy a pártoskodás, ne tépje szét a polgárok közti békeséget, s ne semmitse meg a sok küzdelem kivívott hazafias irányú vívmányokat. Ne bontsa meg a város háziügyeinek érdekében az utóbbi időben alakult pártegységet. Bár mint düljön is el azonban a dolog, az az egy bizonyos, hogy a szabadelvű párt zászlója diadalmasan kerül ki a választás küzdelmeiből s mi szívvel lélekkel kívánjuk, hogy azt a zászlót Herczeg Ferencz lobogtassa.

O Felsőes apostoli magyar királyunk nevénapját szokott fénynyel és lelkesedéssel ünnepelte meg városunk közönsége. Az utcákat nemzeti zászlókkal feldiszitették, a rom. kath. templomban hálaadó istentisztelet tartatott, melyen a helybeli hatóságok, a katonaság, az iskolák tanerői és növendékei jelentek meg. Tíz órakor az állami főreáliskola rendezett ünnepélyt a dísztermül szolgáló tornateremben, mely alkalommal Dékány Lajos tanár fejtegette a nap jelentőségét, az ifjúsági ének és zenekar hazafias dalokat és zeneszerzeményeket adott elő.

Kinevezés. Pálffy Elemér főispánunk az üresedésben lévő verseczi városi útmesteri állásra Seemayer Károlyt nevezte ki.

A verseszi városi mérnöki állásra — mely Schronk József tavaozásával üresedésbe jött — pályázat hirdettetik. Fizetés 1200 frt. 300 frt. lakpénz, 300 frt. utazási átalvány. A kérvények november 15-ig Pálffy Elemér főispánhoz nyújtandók be.

A verseczi állami anyakönyvi hivatal dr. Vízneker Antal belügyminiszteri titkár a múlt Hetfőn behatóan megvizsgálta a teljes elismerés

leülnek a hosszan terített asztalhoz s esznek. A menyasszony fejét hosszú gyolcskendővel bebotlik; az anya künn várja egy széken s a menyasszony az anyja karja alatt kénytelen kimenni. A mig az udvaron végigmegy, a kezében levő virágbotfelét (toia) mind a feje felett forgatja.

A vőlegény házához érve, a vőlegény anyja kenyérral és sóval várja a pitvarban menyét; megcsókolja az érkezőt, bekoti fejét vászonnal s kérdi tőle:

— Mit hoztál, menyem?

— Jó kedvet, anyósom! — feleli a menyasszony.

A lakzi három napig tart. A második napon szűkebb körben mulat a család, tíz-tizenötöt hívnak meg, kiknek neve: chefari.

Mind ezeket az érdekes adatokat egy könyvből szedtük, a mely a napokban jelent meg. Címe „A Románság” szerzője pedig dr. Moldován Gergely. Igazán érdemes, hogy ezzel az emberrel kissé bővebben foglalkozzunk. Születésére román, érzésére is az, még pedig olyan román, a ki lelkesedik nemzete irdalmáért, kulturájáért, költészetéért és faji sajátoságáért. De a mellett szereti a magyarokat is és lelkének minden igyekezetével oda tor, hogy a két faj között mesterségesen felhalmozott akadályokat eltávolítsa. Azt akarja, hogy a magyar megismerje a románt, a román peei a magyart és ezért hol románul, hol pedig magyarul adja ki érdekes műveit. Mert nemcsak a jóakarát van meg benne, hanem az igazi tehetség is. Könyvei, rőpiratai előkelő irodalmi nivón állanak, úgy tud írni, mintha poéta és filozóf lelke egyesült volna benne. Mint magyar azt kívánom, vajha sok ilyen románunk volna, de ha román volnék — már tudnillik hazai román — és őszintén szívemen viselném úgy a saját nemzetiségem, mint a haza sorsát, — kétszeresen kívánám ugyanazt.

t. r.

fejezte ki Weifert Károly főjegyző, az anyakönyvi hivatal vezetőjének a tapasztalt rend felett. Dr. Viznecker miniszteri titkár ezután látogatást tett Pálffy Elemér főispánnal és előtte is kijelentette, hogy a helybeli anyakönyvi hivatalban kifogástalan, valósággal példás rendet észlelt. E kedvező ítélet nemcsak az általános vezetésre és belkezelésre, hanem a statisztikai munkálatokra is vonatkozik, melyek fontos részeit képezik a teendőknél.

A verseczi lóvészársulat f. hó 11-én, ma tartja meg zárólóvését. Ez alkalommal több pályadij van kifizetve.

Jogászaik figyelmébe. A legközelebb kihirdetendő „Bünvádi Perrendtartás”-ról szóló törvény részletes magyarázattal és betűrendes tárgymutatóval Perjessy Mihály dr. fehértemplomi kir. ügyész által e napokban ki fog adni. A könnyen kezelhető olcsó (egy frt. ötven kr.) zsebkönyv különösen a gyakorlati jogásznak tesz igen jó szolgálatot. Megrendelhető a szerzőnél Fehértemplomban.

Ajánlkozás. Egy 17 éves, a gymn. VI-ik osztályát jó sikerrel végzett (szegedi születésű) fiatal ember (igen szép és gyakorlott kézirással) ki a jegyzői pályára készül, részben a német nyelv teljes elsajátítása, részben gyakorlat céljából Verseczen vagy vidéken jegyzőhöz, ügyvédhez, vagy valamely városi vagy állami hivatalhoz díjnokul ajánlkozik igen szerény díjazás mellett. Címe e lapok szerkesztőségében.

Új templom Alibunáron. Levelezőnk írja: Szombaton, a szent kereszt felmagasztaltatási ünnepén szentelték és tüzték fel a most épülőben levő gör. kel. szerb templom keresztjét. Az ünnepélyen a vidék egész intelligenciája és nagyszámú közönség vett részt. Az új templom, mely román renaissance-stilusban épül, 40,000 forintba fog kerülni. A tervet Diakonovits Adrián műépítész készítette. A templom, melyet a jövő évben szentelnek be, rendkívül szépnek ígérkezik és bizonyára az legszebb építészeti díszet fogja képezni a községnek.

Színészet. A Hadsits igazgatása alatt álló újvidéki szerb színtársulat ma Vasárnap kezdi meg előadásait a Glückmann-féle vidámban lévő színpadon. — Temesvarott Krecsányi-ék városunk nagy szülöttének, Herczeg Ferencz-nak „Honti haz”-ával kezdték meg az idei téli szezon. Halmái-ék Nagy-Kikindán szintén ezen darabbal kezdték meg előadásukat.

A „Steinbach” jubileumhoz. Torontál vármegye tanítószága nagy napra virrad. Folyó évi október 22 én ülik meg ugyanis szeretett tanfelügyelőjünknek 40-éves jubileumát. Október 21. 22. és 23. Torontál vármegye és általában a délvidéki tanügyi történetében örökké emlékeztető napok lesznek, mert oly férfiút ünnepelnek a tanfériak és tanügybarátok, a kinek egész életén egyedül elve a munka volt. A munkában egyedüli módszere a szorgalom, a vezetésben egyedüli törvénykönyve a szeretet vala. Azért becsülték, azért szeretettel zárják sziveikbe azok, kik ismerték és ismerik. Ily körülmények közt nem csoda, hogy az egykori mintatanító mintatanfelügyelővé lett. Az ünnepély két napig fog tartani. A rendező bizottság megkereste Rónay Jenő főispánt, mint a megyei közigazgatási bizottság elnökét, hogy október 21. 22. és 23. napjain a megyebeli összes iskolák tanítóinak szabadságot engedélyezzen, annál is inkább, mivel ugyancsak a jubileumkor itt fognak tartatni a fiókgyűlések is — hogy minden tanító részt vehessen főnökének jubileumán. A főegyletek főnökei pedig megkerestették, hogy őszi gyűléseiket okt. 22-ére Nagybecskerekre hívják össze. Október 21 én az érkező vendégek fogadtatása és elszállásolása. Azok, a kik elszállásolásra igényt tartanak, jelentkezzenek okt. 10-ig az elszállásoló bizottság elnökénél: Bányai Jakabnál. Az elszállásoló bizottság irodája a polgári és felső kereskedelmi iskola épületében lesz. Este 7 órakor gyülekezés a polgári és felső kereskedelmi intézetben. Innen kivonulás a koronaterre. A fáklyámenet a fő-utcon a Rákóczy-induló mellett vonul a jubiléus lakása elé, hol Molnar József pancsovai községi tanító üdvözlő Steinbach tanfelügyelőt, mire a polgári- és kereskedelmi iskolai dalárda alkalmi dalt fog énekelni. Ezután az Arpad-utcán visszatér a fáklyámenet a pogári iskola elé. Ezután ismerkedési estély lesz a Rózsa-szállóudobán. Október 22-én pont 8 órakor főkegyeleti tanítói gyűlések a községi iskolai termeiben. 3/4 órák gyülekezés a polgári és kereskedelmi iskola dísztermében, honnan a templomba vonulnak. A hálaadó isteni tisztelet után gyülekezés a megyeház nagy dísztermében. Baaden Károly elnök megnyitja az ünnepő nagygyűlést, mire egy bizottság felkéri a jubiléus tanítói gyűlés termébe

való megjelenésre. A jubiléus felérkezésekor az említett dalárda alkalmi dalt fog énekelni, ezután pedig Minke ódáját szavalja szerző maga. Ezt követi az ünnepi beszéd (Leitich Antal zombolyai polgári iskolai igazgató) és ezzel kapcsolatban az ünnepi ajándék átadása. Az ünnepi beszédre adandó válasza következnek a vármegye, város, Délmagyarországi tanítóegyesület, katonaság, jelentkező egyesületek és küldöttségek, volt tanítványainak és végül Torontál vármegye tanítószágának tisztelgése, üdvözlései. Ezután ismét a dalárda működik. — Ugyanazon napon 1 órakor bankett lesz a Cassino összes termeiben. Este: Jótékony célra díszszínelőadás, prólóggal és tablouval a városi színházban. A jubileumot rendező bizottság elnöke bármily alkalmi ajándékot elfogad és az ünnepi ajándékkal együtt fog a jubiléusnak átadni. Megjegyezzük még hogy ez alkalomból ki fognak osztani: „Steinbach élete és működése” című emlékkönyv (Irta: Bányai Jakab) és a „Delvidéki Tanügy” ünnepi száma. Ugyancsak e jubileum alkalmára Hencz N. nagy-szent-miklósi polgári iskolai tanár 50 drb. Steinbach-mellszobrot is készített. (1 drb 5 frt. Megrendelhető nevezett tanár úrnál.) A jubileum igazán inpozánsnak ígérkezik. Egész Torontálmegeye lábón lesz De ott lesznek sokan a szomszéd Temesből is, hol Steinbachnak sok régi ismerőse és tisztelője van. A fővárosból is, mint halljuk, e jubileumra több tanügyi kitűnőség fog lejönni, köztük Szathmáry György miniszteri tanácsos és a miniszterium több tisztviselője; a fővárosi tanfériak közül: Lakits, Minke, Senyei, stb. A jubileum fényének emelésére mindenesetre legtöbbet tehetnek maguk a torontáli tanítók. S meg vagyunk győződve, hogy meg is tesznek mindent, mert utóvégre ezen jubileummal a tanítószág nem csupán ssemélyt, hanem nagy és fontos elv diadalát a tanítóból lett kitűnő tanfelügyelő eredménydus működését is ünnepli. Ez fényes és nagyszerű ünnep lesz, mert a szeretet nagy hatalom és sokra képes.

Öngyilkosság. A múlt Kedden délelőtt nagy izgalomba hozta városunk lakosságát azon futó tüzként terjedő hír, hogy deési születésű Náduvvari Bónis Zoltán magy. kir. honvédfőhadnagy öngyilkosságot követett el. A hír valóban bizonyult, az előkelő családból eredő, 26 éves fiatal tiszt, özv. Maritsné urbáni utcai házában birt lakásán tiszt revolverével föbe lötte magát, s mint az orvosok bizonyítják — azonnal meg is halt. A golyó a jobb halántékon hatolt be s a koponya jobb oldalán a csontokat kidurította, de keresztül törni nem bírta. A katonai és polgári vegyes bizottság délután tartotta meg a hivatalos vizsgálatot a helyszínén. A halott fekvéséből s az épületben volt tanuk vallomásai alapján konstataulta az öngyilkosságot a hagyatékot számon vette és lepecsételte s a szerencsétlen fiatal ember hüláját a városi kórházba vitette, hol a boncolás is megtörtént. A szerencsétlen halott temetése szerdán d. u. történt a kórházból. A távirati úton meghívott Futó Zoltán temesvári református lekipásztor lélektani fejtegetésekben gazdag megható beszédet és imát tartott a koporsó előtt. Már kezdett leszálani az alkony, midőn a ritka nagy számu résztvevőt számláló halottas menet, bánatos dobszó mellett, harangzúgás nélkül, csendben indult a városon keresztül. Az evangélikus temető (a reform. egyház még eddig nem kapott külön temetőt, a sírhelyért a evangélikusoknak a ref. hívek dupla díjat kell hogy fizeszenek. Szerk.) közel 3 kilométerre fekszik a kórháztól. Sötét este lett már, midőn a halottas menet a nyitott sírhoz ért, hol Futó lelke az utolsó búcsúszót intézte az elköltözöttökhöz. A szerencsétlen véget ért honvédtiszt, semmi írást sem hagyott maga után, melyből az öngyilkosság okára következtetni lehetne. Tettét valószínűleg pillanatnyi elmezavarban követte el. Egyik testvére szintén öngyilkos volt, másik testvére mint örült jelenleg is az országos tébolydában van. Családja köréből egyetlen árva lélek sem jelent meg temetésén.

A Török cigaretták annyira megnyerték a közönség tetszését, hogy kelendőségüknek nem árt a konkurrenzia. A török cigaretták ezen nagy előnyt, kitűnő ízük és illatuk s készítésük nagy tisztasága által nyerték el.

Vásári jelentés. Az őszi országos nagy vásár folyó hó 23., 24., 25. és 26-án fog megtartatni városunkban.

Felolvasás. A helybeli munkások olvasó és önképző egyesületében — mint azt velünk tudatják — ma Vasárnap este 8 órakor valaki (az egyesület névvel nem szolgált Sz.) a „Szabad akarat”-ról felolvasást fog tartani. Belépti díj nincs.

Mühle-féle kertészeti értesítő. Délmagyarország egyik leghíresebb, s a külföldön, különösen a keleti tartományokban jó hírnévnek örvendő Mühle Vilmos-féle temesvári kertészeti és magtelep a múlt napokban küldte szét 84-ik számú gazdagon illusztrált értesítőjét, melyben a téli szobai hagymás és gumós, valamint másféle dísznövények és ősszel vetendő magvak, művirágok stb. vannak felsorolva. A nevezett cég külön ajánlatásra nem szorúl, elég felemlíteni annyit, hogy Mühle nem csak sikeresen concurál a külföld hasonló ipartelepeivel, hanem azokat sok tekintetben fölül is múlja. Nem kell tehát külföldről rendelni, hiszen a hazai ipar pártolása első kötelességünk. A katalógusból bárkinek ingyen és bérmentve küld a cég példányokat.

Jelszalogkölcsonök szerzésére, konvertálások keresztülvételére ajánlkozik a közkezdveltségben álló „Agrária” bankforgalmi intézet, Budapest, Kerepesi út 73 sz. alatt, mely többek közt a Hollandiai Hitelbank vezérképviselőségét is bírja. E jeles vállalat földbirtokosok és háztulajdonosok részére 3 $\frac{1}{2}$ —4% mellett eszközöl ki kölcsönököt és visz keresztül előnyös konvertálásokat. Levélbeli tudakozásokra díjmentesen ad felvilágosítást.

A hölgyközönségnek figyelmébe ajánljuk Spitzer Samu ismert legyező és ernyő gyári raktárát (Budapest, Bécsi utca 2.) hol legdrágább a választék és az árak a legjutányosabbak.

Irodalom.

Az általános választások közeledtével az a kérdés merül fel, melyik budapesti újságot járassuk? Melyik lap tudósít leggyorsabban és legkimerítőbben a fővárosi politikai eseményekről? Melyik lap tördök a mellett legtöbbet vidékünk érdekeivel? Minden elfogulatlan ember könnyen adhatja meg e kérdésekre a választ: A Magyar Hirlap (Főszerkesztője: Horváth Gy., felelős szerkesztője Fenyő Sándor) az a lap, mely első sorban jön figyelembe, mint olyan lap, mely semmiféle pártnak sem áll szolgálatában; ennél fogva teljesen függetlenül informál és mondja ki véleményét mindenről. A Magyar Hirlap a mellett, hogy a legszókimondóbb újság, a legmegbízhatóbb is, mert az események hírladásában folyton előljár, mindenütt állandó levelezője lévén. Frissesség, ötletesség vonul végig mindennap hasábjain, melyeket a legkiválóbb politikusok, újságírók és tárczairók töltenek meg magas színvonalú dolgozatokkal. De a Magyar Hirlap nagy népszerűsége és elterjedtsége nemcsak ezekben leli magyarázatát, hanem abban is, hogy ez az újság adja a legtöbb kedvezményt előfizetőinek. Kedvezményes áron kapnak ugyanis az előfizetők képes gyermeklapot, gyönyörű divatlapot, teljesen díjtalanul jutnak birtokába a nagy karácsonyi albumnak, könyvalakban kapják meg a regényeket, díjtalanul jutnak válaszhoz mindenféle ügyes-bajos dologban stb. stb. Tegyük még hozzá végül, de nem utolsó érdem gyanánt, hogy a Magyar Hirlap a legpontosabban expedált lap. Előfizetési ára mindezek mellett csak 1 frt. 20 kr. egy hónapra és 3 frt. 50 kr. negyedévre. Az előfizetési pénzek a Magyar Hirlap kiadóhivatala címére, Budapest, V., Honvéd-utca küldendők.

Nyiltér.

Foulard-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai, s. a. t. a legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg selyemet** 35 krtól 14 frt. 65 kr. méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőségben 2000 szín és mintázzal s. a. t. a megrendelt arú **postabár és vámmentesen a hához szállítva mintákat postafordultával: küld Henneberg G. (cs. és k. udvariszállító) selyemgyára Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

3905 szám — tkvi 1896.

Árverési hirdetemény.

A verseczi kir. járásbíróság telekönyvi osztálya részéről közhírré, tétetik miszerint a temesi takarékpénztár mint esatlakozó hitelezőnek jelen kérelme folytán De Potté Anna germáni lakosnőnek végrehajtási árverés joghatályaival bíró árverési ügyében késedelme vevő Ballan Juon kárára és veszélyére az újabb árverést a germáni 13. számú tjkben A. I. (550—554) hr. sz. a ingatlanra 30244 ft. kikialtási árban elrendeltet, és árverési határidőül 1896 évi october hó 26 ik napjának d. é. 9. órája ezen jbiroságnál kitzetetik, miről a venni szándékozok azzal értesítettnek hogy a bánatpénz a

becsár 10% ja lesz leteendő és hogy az ingatlan becsértéken pedig azon alól is el fog adatni. A többi föltételek a telekkönyvi irodában betekintheők. Egyben mind azok felhívának, kik az elárverezendő ingatlan iránt, tulajdoni vagy más igényt érvényesíthetnek vélnék keresetüket a prdt. 466-§ szerint bemutatni.

Kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.
Verseczen 1896 évi július hó 23-án.

Paulovics, kir. járásbíró.

8706. szám. — 1896.

Hirdetmény.

A küszöbön álló orsszággyűlési képviselő-választás alkalmából a nagyméltóságú kir. belügyminiszterium által f. évi október hó 7-én 90038/I. sz. alatt kiadott körrendelete folytán és különös figyelemzetéssel a magyar büntető törvénykönyv: 1878. évi V. t.-cz. 172., 173., 178., 180., 181., 182., 184., 185., 186., 187. §§-aiban, valamint az 1874. évi XXXIII. t.-cz. 93., 94., 103. és 104. §§-aiban foglalt intézkedésekre komolyan felhívatik Versecz város lakossága, hogy egy a választási mozgalmak alatt, mint a választás napján minden a törvénybe ütköző és államellenes izgatásoktól, törvénytelen cselekményektől, rendellenességektől és zavaroktól őrizkedjék, mert ilyenek a törvény értelmében szigoruan meg fognak toroltni.

Verseczen, 1896. évi október hó 9-én.

Weifert Károly, főjegyző.
Polgármester helyett.

8522. sz. — 1896.

Pályázat.

Versecz város törvényhatóságánál az évi 1200 frt. fizetés-, 300 frt. lakpénz- és 300 frt. uti átalányval javadalmazott mérnöki állás élethossziglani kinevezés utján betöltendő.

Az ezen állást elnyerni óhajtók törvényes minősítésüket igazoló kérvényüket legkésőbb f. é. november hó 15-ig Pálffy Elemér főispán úr ó Méltóságához nyujtsák be.

Versecz város tanácsának 1896. évi október hó 2-dik napján tartott üléséből.

Weifert Károly, főjegyző.
Polgármester helyett.

6629. szám. — 1896.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az idej közös hadseregbeli ellenőrzési szemle Versecz városban f. évi október hó 13., 14. 15. napjain a város-ház nagy üléstermében fog megtartatni.

Felhívatik ennél fogva valamennyi helyben tartozkodó nem tényleges katona, ki az 1896. évben tényleges szolgálatot nem tett, hogy a fentkituzott napokon mindenkor délelőtt 8 órakor pontosan megjelenjenek és magukkal katonai igazolványaikat hozzák, mert a meg nem jelenők, vagy elkésve beérkezők az utószemlén a hadkiegészítő kerületi parancsnoksághoz kötelesek megjelenni, s azonfelül, a menyiben elmaradásukat igazolni nem tudják, a katonai fegyelmi szabályok szerint meg is fognak büntettetni.

Az utószemle folyó évi november 13., 14. és 16-án a cs. királyi 61. hadkiegészítő kerületi parancsnokság irodájában Temesvárott fog megtartatni.

Verseczen, 1896. évi szeptember hó 10-én.

Seemayer,
kir. tanácsos, polgármester.

7300. számhoz. — 1896.

Hirdetmény a népfelkelési jelentkezéshez.

Az 1893. évi XXXVII. törv.-czikk alapján mindazon katonailag kiképzett népfelkelésre kötelezettek, kik a közös hadseregben, a haditengerészetben, a honvédségben, ezek póttartalékában vagy a csendőrségnél szolgáltak, továbbá oly katonailag ki nem képezettek, kik népfelkelési ajánlati lappal el vannak látva, folyó évi október hó 18., 19. és 20-án mindenkor reggeli 8 órakor a város-ház épületben a törvényes következmények terhe alatt személyesen megjelenni, vagy irásban jelentkezni tartoznak.

Az irasbeli jelentkezéshez a katonai ügyosztálynál Jelentkezőlappal kapható, melyek kitöltésére a katonai ügyi tanácsnok és a jelentkező lapra nyomtatott figyelemzetést nyujt felvilágosítást.

Verseczen 1896. évi szeptember hó 26-án

Weifert Károly, főjegyző.
Polgármester helyett.

5511 szám — tkv. 1896.

Árverési hirdetmény.

A verseczi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az államkincstárnak és csatlakozó Petrovics Péter és Ferra Paanak Stingu Avram elleni végrehajtási ügyében 391 frt. 59¹/₂ kr. s illetve 200 frt. s járulékaiknak behajtása végett, az államkincstár kérelmére Petrovics Péter és Majogán Vasillie késedelmes vevő kára és veszélyére az árverést elrendelte.

A fehértemplomi kir. törvényszék területén fekvő s a Kustély község 373 sz. tjkvben irt A I 423. 358 ösz. 557, 1449, 1537, 2331 hr. sz. ház és házhely 480 □-öl kert, s 3 hold szántóra 269 frt. az A + (3947-3949) hr. sz. ingatlanra 32 frt. és a + (4315-4317) hr. sz. ingatlanra 42 frtban megállapított kikiáltási árban 1896. évi október hó 24-ik napján délutáni 2 órakor Kustélyon a községi előjárásági irodában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni, úgy mint:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felüli igóretet senki sem tenné, az árverésre kitiizött ingatlan a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 26 frt. 90 krt., 3 frt. 20 krt., 4 frt. 20 krt. köszpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. R. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. 60. törv.-cz. 107. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbírósg telekkönyvi irodájában és a községi előjáráságnál megtekinthetők.

Verseczen, 1896. évi szeptember hó 11-ik napján.

Kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Az őszi és téli évadra

ajánlom

valódi s garantirozott vizmentes
nemez kalapjaimat

HENN ADOLF

kalapgyári raktár,

(alapított 1856).

Kathreiner-féle
KNEIPP-MALÁTA-KAVÉ

Mindenütt kapható - 1/2 kiló 25kr.

Mi a
Kathreiner-féle
Kneipp-maláta-kavé?

Valódi egészségi és családi kávé,
mely Kathreiner gyártási módja
által a kedvelt valódi kávé ízét nyeri.
Eltekintve egyéb előnyeitől, már ez
okból különbözik ezen maláta-kávé
minden más hasonló gyártmánytól.

A Kathreiner-féle kávé a legiz-
letesebb, legegészségesebb és legol-
csóbb pótkávé. Természletes tiszta
gyártmány egész szemekben, miért
is felette előnyösen használható, az örölt
s ez okból a vevő közönség által nem

ellenőrizhető pótkávéval szemben, melyek hatóságai vizsgálatok tanúsága szerint gyakorta idegen anyagokkal hamisítvák.

Eleinte csak harmadrészben, később felében adhatjuk a Kathreiner-kávét a valódi kávéhoz, s így az egészségre megbecsülhetetlen hatása mellett minden háztartásban jelentékeny megtakarítást eszközölhetünk.

A Kathreiner-féle kávét a legelső orvosok ajánlják, s az ugy nyilvános intézetekben, mint családok ezrei körében naponta jönnek bizonyul. Sőt magában, azaz valódi kávé hozzáadása nélkül használva, a Kathreiner-féle kávé a legjobb erősítő szer és a legegészségesebb, legkönnyebben megemészthető és egyszerűen a legizletesebb ital.

Lelkiismeretes gazdasszony vagy anya, általában kávéivó, egészsége érdekében peresz se habozzon Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávét használni. Az értéktelen hamisítványokkal szemben, melyekkel ma is csálják a közönséget, a vételnél vigyazni kell a fehér eredeti csomagokon látható névre

Kathreiner!

Vigyázzanak! Saját érdekükben ne engedjék magukat rábeszélni! A valódi „Kathreiner” schissem szabad más csomagolásban, vagy nyitott árként eladni.

A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása. Versecz.